

Komentář ministra Mládka: Nestrašme se TTIPem!

Evropská unie, globalizace nebo volný obchod často vzbuzují u veřejnosti určité obavy, a to díky tomu, že u nich nejsou vidět jasní a konkrétní hybatelé. Občané pak mají pocit, že se tato témata řeší technokraticky, bez konkrétní odpovědnosti jednotlivců a bez demokratického zapojení veřejnosti.

Často není nic snazšího než tyto obavy využívat ke svým vlastním účelům. Velmi dobrým nástrojem jsou přitom konspirační teorie, které zdánlivě poskytují snadné odpovědi a rychlá vysvětlení. Důkazy pro to však nepotřebují.

Svět podle konspirátorů

Snad nejčastější obětí těchto konspiračních teorií jsou Spojené státy americké a Evropská unie. Nejnověji i v případě Transatlantického obchodního a investičního partnerství (TTIP). Podle některých kritiků je přeci zřejmé, že TTIP je pouze v zájmu (amerických, jakých jiných) nadnárodních společností, které už neví, jak by Evropu ještě více zotročily, a proto teď přichází s "majstrštykem" v podobě obchodní dohody, která povede k vytvoření korporátního RVHP pod vedením CEO z Wall Streetu.

Veřejnosti musí být na první pohled jasné, že americké firmy nás chtějí opanovat, určovat naše standardy potravin, životního prostředí či pracovně—právních předpisů, či dokonce našich základních práv. A proto má transatlantická oligarchická struktura i u nás své agenty, kteří nedělají nic jiného, než plní úkoly svých amerických chlebohárců, aby dosáhli uzavření TTIP, který otevře evropská stavidla americkým GMO potravinám, chlorovaným kuřatům a právníckým kancelářím nedočkavým spustit vlnu arbitrží proti členským státům EU.

Po TTIPu nevolají korporace, ale menší podniky

Tolik konspirační teorie. Realita, ale i svět jsou samozřejmě mnohem složitější a zdaleka nejsou tak černobílé. Ano, podniky mají zájem omezovat překážky, kterým čelí při snaze dostat se na druhý kontinent. Komu tyto překážky v podobě cel a administrativy nejvíce vadí? Jsou to právě malé a střední podniky, které na rozdíl od nadnárodních firem často nemají kapacitu ani zdroje k překonání všech byrokratických požadavků a proto se do vývozu do světa raději ani nepouští. Jen pro zajímavost, **v EU je 99% podniků v kategorii "malé a střední podniky"**. Ty mají často skvělý inovační potenciál a to zejména v českém případě. Právě tyto podniky tvoří v EU 85% všech nových pracovních míst. A právě tyto podniky — v ČR prostřednictvím Asociace malých a středních podniků — volají po TTIP, ve kterém vidí velkou příležitost.

Ano, prosazujeme volný obchod. Otevřenost světu se totiž ČR zatím velmi vyplatila. Ať už historicky ve Středoevropské zóně volného obchodu, naší účastí na vnitřním trhu EU či na obchodní politice EU. Přínosy obchodních dohod EU se třetími zeměmi pro evropské občany i podniky jsou naprosto jasné, ať už jde o vznik nových pracovních míst, rozvoj investičních příležitostí či široké nabídky zboží a služeb v našich obchodech. Obklopovat se hradbami celních i jiných překážek se nikdy nikomu v minulosti nevyplatilo, neboť to vždy znamenalo snížení přílivu investic, omezení šíření know—how i mezilidských vazeb. Takovou etapu ČR již zažila a rozhodně jí to neprospělo. Byť je náš přímý obchod s USA malý, nezapomeňme, že je velmi důležitý z hlediska přidané hodnoty. S USA si měníme naše nejsložitější výrobky a tím dáváme práci nejenom našim dělníkům, ale také inženýrům a vědcům. V

několika městech USA již dnes jezdí naše tramvaje... a věřím, že díky TTIP se počet těchto měst znásobí.

Žádné vyjednávání o nás bez nás

U TTIP zároveň víme, co nechceme. Naše pozice je jednoznačná a už byla zopakována tisíckrát — **TTIP nepovede ke změnám evropské legislativy v oblasti životního prostředí, pracovního práva či ochrany spotřebitele**. Tečka. To je náš závazek. Apeluji na občanskou společnost, ať spolu monitorujeme dodržení tohoto jasného slibu. Pokud mají zástupci občanské společnosti konkrétní a podložené obavy, ať neváhají a sdílejí je s námi. Argumentovat tím, že je přeci každému jasné, co chtějí nadnárodní firmy, opravdu nestačí. Co je třeba, jsou tvrdá fakta a nikoliv opakování manter.

O transparentnosti TTIP byly již řečeny a napsány stovky tisíc komentářů. Rád jen připomenu, že Evropská komise zveřejnila všechny své poziční materiály a návrhy kapitol TTIP, o TTIP pravidelně diskutujeme na úrovni expertů i ministrů, v Evropě i u nás doma proběhly tisíce akcí a setkání s nevládními organizacemi, poslanci, odboráři a studenty. O TTIP pravidelně diskutuje Rada ministrů i Evropský parlament, který o jeho osudu bude jako přímo volený orgán, jako hlas evropského lidu, rozhodovat. TTIP tedy nebude v rukou anonymních byrokratů a ředitelů nadnárodních firem, ale v rukou Vašeho ministra, Vašich poslanců, tedy Vámi zvolených zástupců a zákonodárců.

Věcné diskuze se nebojíme, právě naopak

Budu jen rád, pokud o obchodní politice i jednotlivých detailech TTIP povedeme věcnou diskuzi. Zaměřme se však na fakta a nikoliv zkrslá tvrzení, která nejsou podložena argumenty. Postavme naši diskuzi na materiálech Evropské komise, na autentických návrzích článků kapitol a pozičních dokumentech a nikoliv na dohaděch, obviněních a konspiracích. Pokud si někdo myslí, že TTIP podřídí naše zájmy zájmům nadnárodních firem, ať nám tyto oblasti identifikuje na základě jasných materiálů a odkazů. **Nestrašme zbytečně veřejnost katastrofickými vizemi, ale předkládejme jí objektivní informace a bud' me otevření diskuzi.**

Moje ministerstvo takovou debatu velmi vítá a podporuje. O TTIP jsme připraveni bavit se se všemi, kteří projeví skutečný zájem, jsou schopni odhlédnout od ideologických předsudků a dovedou svá tvrzení něčím podložit. Věřím, i na základě naší zkušenosti s obdobnými dohodami z minulosti, že TTIP může učinit naši zemi i Evropu ekonomicky silnější a lépe ji tak připravit na výzvy dneška.

Diskuze k TTIP pokračuje i v České republice — v parlamentu, v expertním týmu k TTIP za účasti nevládních organizací či v televizi.

Jolana Mungengová, členka kabinetu evropské komisařky pro obchod Cecilie Malmströmové, v pátek 6. února zavítala do Prahy na pozvání náměstka ministra průmyslu a obchodu Vladimíra Bártla. Její mise v ČR měla jeden primární cíl — v duchu nově prosazované politiky transparentnosti posílit dialog mezi Evropskou komisí,

kteřá se Spojenými státy vyjednává dohodu o Transatlantickém a investičním partnerství (TTIP), a členskými státy, zástupci národních parlamentů a občanskou veřejností.

Na úvod své návštěvy se Jolana Mungengová v doprovodu náměstka ministra průmyslu a obchodu Vladimíra Bártla setkala se zástupci poslanců a senátorů na společné schůzi Výboru pro záležitosti EU Senátu a Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Nový kurz transparentnosti evropské obchodní politiky označila jako nezbytný: **"Bez zásad transparentnosti reálná faktická debata nemůže začít,"** uvedla.

V reakci na dotazy poslanců a senátorů vyvracela paní Mungengová obavy, že by TTIP mohl znamenat ohrožení evropských norem, příliv geneticky modifikovaných potravin nebo měl jakýkoliv vliv např. na stanovování délky pracovní doby v EU. Stejně tak potvrdila, že Komise v žádném případě není ochotna obětovat evropské hodnoty, mezi nimi i ochranu lidských práv, na úkor byznysu. **"Toto je obecně platná zásada, které se Komise drží nejen při vyjednávání s USA, ale i při jednání s Čínou, Vietnamem, Japonskem nebo zeměmi Afriky."**

Zároveň vysvětlila záměr Komise shodnout se s americkou stranou na celé architektuře dohody ještě do léta letošního roku, aby na podzim mohly započít jednání o nejcitlivějších otázkách dohody, jako třeba investiční kapitola. Nicméně zdůraznila, že **"za žádnou cenu není Komise ochotna obětovat kvalitu dohody na úkor tohoto časového rámce."**

Dále se Jolana Mungengová zúčastnila zvláštního zasedání expertního týmu Ministerstva průmyslu a obchodu k TTIP za účasti zástupců nevládních organizací a akademické sféry. Pro účastníky odpoledního setkání to byla jedinečná příležitost položit přímo své dotazy zástupkyni Komise.

Náměstek ministra průmyslu a obchodu Vladimír Bártl informoval, že setkání se všemi zájemci z řad odborné veřejnosti k TTIP budou organizována i nadále. **"Na jednání expertního týmu k TTIP, který již dnes tvoří kompletní tripartita, naváží v budoucnu expertní setkání se zástupci nevládního sektoru,"** uvedl Bártl.

Paní Mungengová své hlavní poselství všem zúčastněným shrnula do ujištění, že **"obě strany se zavazují respektovat právo druhé strany spravovat své záležitosti a regulovat."** Potvrdila, že toto pravidlo bude součástí finálního textu dohody. Během diskuse opakovaně zdůraznila, že TTIP nepovede ke sjednocení standardů na minimálních společnou úroveň. TTIP znamená hledání styčných bodů pro spolupráci, které budou důležité nejen pro naše dvoustranné vztahy, ale mohou být inspirací i pro širší mezinárodní diskusi. Otevřená debata o regulaci znamená přínos zejména pro malé a střední podniky, protože větší předvídatelnost jim umožní snáze expandovat přes Atlantik.

Paní Mungengová dostala příležitost se vyjádřit i k problematice veřejných služeb. Komise navazuje na mnohaletou praxi vyjednávání a veřejné služby z působnosti obchodní dohody vylučuje, a to i s ohledem na jejich specifickou úpravu ve zřizovacích smlouvách EU a zásadu ochrany evropského sociálního modelu.

Na závěr návštěvy paní Mungengové proběhla ještě veřejná debata se studenty a dalšími zájemci na Universitě Karlově, nejen k dohodě TTIP, ale i k dalším aspektům obchodní politiky EU.

Pozvání pro členku kabinetu komisařky pro obchod je další ze série aktivit Ministerstva průmyslu a obchodu s cílem podpořit otevřenou a konstruktivní diskusi k TTIP. Již ve středu 4. února se uskutečnil televizní duel Hyde Park za účasti náměstka ministra průmyslu a obchodu Vladimíra Bártla a jednatelky nevládní organizace Iuridicum Remedium Heleny Svatošové, kteří v hodinovém programu diskutovali výhody či rizika TTIP a věnovali se zodpovídání dotazů televizních diváků. Pořad je možné shlédnout v archivu vysílání ČT 24 zde: <http://www.ceskatelevi...pecialy/hydepark/4.2.2015/>